

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1056
Ημερομ. Κατάθεσης: 24/11/2022

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

22 Νοεμβρίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Τον Υπουργό Εσωτερικών, κ. Μαυρουδή Βορίδη.

Τον Υπουργό Υγείας, κ. Αθανάσιο Πλεύρη.

Την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Νίκη Κεραμέως.

Τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κ. Κωστή Χατζηδάκη.

Τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα.

Θέμα: «Άμεση ανάγκη για σαφή μεταφορά της αρμοδιότητας της παιδικής προστασίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.»

Κυρία και κύριοι Υπουργοί,

Τη χρονική περίοδο που διάγουμε, βλέπουν το φως της δημοσιότητας βάνουσα φαινόμενα αποτρόπαιων πράξεων σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σοβαρής παραμέλησης ανήλικων παιδιών, τα οποία με οδύνη παρακολουθούμε να κατακλύζουν την καθημερινή επικαιρότητα στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Είναι γεγονός ότι καταγράφεται κατακόρυφη αύξηση των περιστατικών παιδικής παραμέλησης που καλούνται να διερευνήσουν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων δια εισαγγελικών εντολών. Συνεπώς καθίσταται αναγκαία παρά ποτέ η θεσμική ρύθμιση της παιδικής προστασίας και των σχετικών αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Προσφάτως έλαβα σχετική επιστολή από τον αρμόδιο Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας κ. Συμεών Θ. Δανιηλίδη [Δήμαρχο Νεάπολης – Συκεών], στην οποία επισημαίνεται ότι αναφανδόν οι Δήμοι είναι ευαισθητοποιημένοι στο θέμα της παιδικής προστασίας και δύνανται λόγω εγγύτητας και εμπειρίας να αντιμετωπίσουν πιο ολιστικά τα προβλήματα παραμέλησης των παιδιών μέσα από πολλαπλές παρεμβάσεις στην οικογένεια, στο σχολείο και στη γειτονιά. Ως εκ τούτου είναι ανάγκη να εξεταστεί ενδελεχώς η αναγκαιότητα της σαφούς μεταφοράς της αρμοδιότητας της παιδικής προστασίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με την παράλληλη μεταφορά πόρων που θα επιτρέψει στους Δήμους της χώρας να οργανώσουν τις υπηρεσίες τους με επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο και με γνώμονα την προστασία που οφείλει η Κοινωνία να παρέχει στα Παιδιά.

Επιπροσθέτως, η χώρα μας απαιτείται να ακολουθήσει το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο σύμφωνα με το οποίο η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει πρωταγωνιστικό ρόλο σε

αρμοδιότητες κοινωνικής πολιτικής, απασχόλησης και προαγωγής της υγείας, δεδομένου ότι είναι η εγγύτερη Αρχή στους πολίτες και δύναται να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά στην παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και άμεσης κοινωνικής φροντίδας. Λόγω της σπουδαιότητας του θέματος και προκειμένου να καταστεί ευρέως γνωστή η κρισιμότητά του, ακολούθως παρατίθεται αναλυτικά η επιστολή του κ. Δανιηλίδη.

“Οι πρόσφατες αποτρόπαιες πράξεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σοβαρής παραμέλησης ανήλικων παιδιών που με αποτροπιασμό παρακολουθούμε να ξεδιπλώνονται στα ΜΜΕ και η παράλληλη κατακόρυφη αύξηση των περιστατικών παιδικής παραμέλησης που με εισαγγελικές εντολές καλούνται να διερευνήσουν οι κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων, αναδεικνύει για άλλη μια φορά την έλλειψη θεσμικής κατοχύρωσης και συστηματικής οργάνωσης του ευαίσθητου τομέα της παιδικής προστασίας.

Παρά το γεγονός ότι με το νόμο 2447/1996 (άρθρα 49-54) προβλέπεται η ίδρυση Κοινωνικής Υπηρεσίας σε κάθε Πρωτοδικείο και στελέχωση των Τμημάτων Ανηλίκων με ειδικό σώμα υπαλλήλων (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, παιδοψυχίατροι κλπ.) η οποία θα επιλαμβάνεται των θεμάτων που αφορούν τους ανηλίκους και την παιδική προστασία, αυτό δεν έχει γίνει πράξη μέχρι σήμερα.

Αντί αυτού, με την 49540-17/5/2011 ΚΥΑ των Υπουργών Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ Β' 877/2011) συστάθηκε η δημιουργία ενός Δικτύου με την επωνυμία «ΟΡΕΣΤΗΣ» που οργανώνει το Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την Αντιμετώπιση της Θυματοποίησης και Εγκληματικότητας των Ανηλίκων (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.) με εμπλοκή όλων των σχετικών φορέων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα προκειμένου να επιτευχθεί η ολόπλευρη στήριξη των παιδιών και η προστασία τους και παράλληλα ορίζεται ότι στο πλαίσιο λειτουργίας αυτού του δικτύου, σε συνεργασία με τους δήμους, ιδρύονται Ομάδες Προστασίας Ανηλίκων επιφορτισμένες με τη διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών.

Από όλα τα παραπάνω, το μόνο που έχει λειτουργήσει είναι ότι πράγματι οι δήμοι αναλαμβάνουν τη διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών σε περιπτώσεις που υπάρχει καταγγελία για παραμέληση παιδιών ή η υποψία για εκμετάλλευση παιδιών, χωρίς καμία πρόβλεψη για την απαραίτητη επιπλέον στελέχωση και τους επιπλέον πόρους που απαιτούνται, και χωρίς να λειτουργεί το Δίκτυο αυτό. Για άλλη μια φορά είμαστε μάρτυρες του γεγονότος ότι το κεντρικό κράτος απλά αναθέτει εργασίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, χωρίς την ουσιαστική μεταφορά αρμοδιοτήτων και την αντίστοιχη χρηματοδότηση όπως προβλέπεται από το άρθρο 102 του συντάγματος.

Είναι τραγικό ότι ένα τόσο σοβαρό θέμα, όπως είναι η παιδική προστασία, παρά τις νομοθετικές προβλέψεις, τελικώς βασίζεται αποκλειστικά στην ευσυνειδησία των κοινωνικών λειτουργών των δήμων οι οποίοι εντέλλονται από τους τοπικούς

εισαγγελείς ανηλίκων να διερευνήσουν και να επιλύσουν τα ζητήματα παιδικής παραμέλησης που διαπιστώνουν. Παρά την αναμφισβήτητη διαπίστωση ότι η διερεύνηση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων μιας οικογένειας απαιτεί διεπιστημονική συνεργασία και δομές φιλοξενίας, δεν υπάρχει καμία σχετική πρόβλεψη από το αρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης και τα Τμήματα Ανηλίκων.

Επιπλέον, δεν λαμβάνεται υπόψη ότι οι υφιστάμενες κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων είναι ήδη επιφορτισμένες με υπερβολικά πολλά καθήκοντα καθώς έχουν αναλάβει την υλοποίηση της επιδοματικής πολιτικής της χώρας που συνεπάγεται χιλιάδες εξυπηρετούμενους και μεγάλο όγκο εργασιών.

Δεδομένου ότι, οι δήμοι είναι σαφώς ευαισθητοποιημένοι στο θέμα της παιδικής προστασίας και μπορούν λόγω εγγύτητας να αντιμετωπίσουν πιο ολιστικά τα προβλήματα παραμέλησης των παιδιών μέσα από πολλαπλές παρεμβάσεις στην οικογένεια, στο σχολείο και στη γειτονιά, θεωρούμε ότι απαιτείται η σαφή μεταφορά της αρμοδιότητας της παιδικής προστασίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με την παράλληλη μεταφορά πόρων που θα μας επιτρέψει να οργανώσουμε τις υπηρεσίες μας με επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο και με γνώμονα την προστασία που οφείλουμε να παρέχουμε στα παιδιά ως κοινωνία. Επιτέλους απαιτείται η χώρα μας να ακολουθήσει το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο σύμφωνα με το οποίο η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει πρωταγωνιστικό ρόλο σε αρμοδιότητες κοινωνικής πολιτικής, απασχόλησης και προαγωγής της υγείας με δεδομένο ότι είναι η εγγύτερη αρχή στους πολίτες και μπορεί να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά στην παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και άμεσης κοινωνικής φροντίδας.

Στο πνεύμα αυτό ζητούμε:

1. Να αναβαθμιστεί και να αποσαφηνισθεί ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης όσον αφορά τις αρμοδιότητες που έχει στην παιδική προστασία και να υπάρξει μια σαφής πολιτική για την στήριξη της οικογένειας και των παιδιών.
2. Να συσταθεί υποχρεωτικά, οργανική μονάδα επιπέδου Τμήματος σε όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων αρμόδια για την προστασία της οικογένειας και του παιδιού, η οποία θα στελεχωθεί από διεπιστημονική ομάδα επαγγελματιών παιδικής προστασίας, με άμεσο διαγωνισμό μέσω ΑΣΕΠ για την πρόσληψη του παραπάνω προσωπικού και με κατανομή ανάλογη με τον πληθυσμό του κάθε δήμου.
3. Να ρυθμιστούν τα θέματα συνεργασίας μεταξύ των δήμων και των Τμημάτων Ανηλίκων των Πρωτοδικείων αναγνωρίζοντας ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση αναλαμβάνει να φέρει σε πέρας το έργο που όφειλε να εκτελέσει το κεντρικό κράτος και το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
4. Βάση του άρθρου 102 του Συντάγματος, που αφορά την υποχρέωση μεταβίβασης πόρων παράλληλα με τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το κράτος στην Τοπική

Αυτοδιοίκηση, να δημιουργηθεί ειδικός κωδικός που να καλύπτει το 100% του κόστους αυτής της υπηρεσίας.

Σε όλα τα παραπάνω σημεία έχουμε την αμέριστη συμπαράσταση τόσο του πλέον εξειδικευμένου φορέα παιδικής προστασίας «Χαμόγελο του παιδιού», του οποίου ο Πρόεδρος, ο κύριος Γιαννόπουλος, προσυπογράφει τις προτάσεις μας και την αναγκαιότητα άμεσης θεσμικής ρύθμισης των θεμάτων που αφορούν την πρόληψη και την αποτροπή περιστατικών βίας, εκμετάλλευσης κα παραμέλησης των παιδιών, όσο και την απόφαση υποστήριξης της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) διαμέσου του Προέδρου της κυρίου Βαρδακαστάνη και της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία, που εκπροσωπούν πανελλαδικά το αναπηρικό κίνημα και την προστασία των παιδιών με αναπηρία.

Παρακαλούμε για τις άμεσες δικές σας ενέργειες.”

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1.** Προτίθεστε να προβείτε άμεσα στις κατάλληλες ενέργειες ώστε να καταστεί εφικτή η μεταρρύθμιση με την οποία η Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναλαμβάνει πρωταγωνιστικό ρόλο σε αρμοδιότητες κοινωνικής πολιτικής, απασχόλησης και προαγωγής της υγείας, δεδομένου ότι είναι η εγγύτερη Αρχή στους πολίτες και μπορεί να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά στην παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας και άμεσης κοινωνικής φροντίδας;
- 2.** Προτίθεστε να προβείτε στις κατάλληλες ενέργειες ώστε άμεσα να αναβαθμιστεί και να αποσαφηνισθεί ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όσον αφορά στις αρμοδιότητες που έχει στην παιδική προστασία προκειμένου να υπάρξει μια σαφής πολιτική για τη στήριξη της οικογένειας και των παιδιών;
- 3.** Προτίθεστε να συσταθεί υποχρεωτικά, οργανική μονάδα επιπέδου Τμήματος σε όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων αρμόδια για την προστασία της οικογένειας και του παιδιού, η οποία θα στελεχωθεί από διεπιστημονική ομάδα επαγγελματιών παιδικής προστασίας, με άμεσο διαγωνισμό μέσω ΑΣΕΠ για την πρόσληψη του προαναφερόμενου προσωπικού και με κατανομή ανάλογη με τον πληθυσμό του κάθε δήμου;
- 4.** Προτίθεστε να αναλάβετε τις κατάλληλες πρωτοβουλίες ώστε να ρυθμιστούν επιτέλους τα θέματα συνεργασίας μεταξύ των Δήμων και των Τμημάτων Ανηλίκων των Πρωτοδικείων αναγνωρίζοντας ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση αναλαμβάνει να φέρει σε πέρας το έργο που όφειλε να επιτελέσει το κεντρικό κράτος και το Υπουργείο Δικαιοσύνης;
- 5.** Προτίθεστε παράλληλα με τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το Κράτος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, βάσει του άρθρου 102 του Συντάγματος που αφορά στην υποχρέωση

μεταβίβασης πόρων, να δημιουργηθεί ειδικός κωδικός που να καλύπτει το 100% του κόστους αυτής της υπηρεσίας;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Ανεξάρτητη Βουλευτής Α΄ Αθηνών